

Retouradres Antwoordnummer 3061, 8000 WB Zwolle

Cascadeplein 10
9726 AD Groningen

Antwoordnummer 3061
8000 WB Zwolle

0800 44 44 111
contact@schadedoormijnbouw.nl

Datum 15 januari 2024

Betreft Reactie Instituut Mijnbouwschade Groningen bij advies "Veilig, schadevrij en verduurzaamd"

Referentienummer
IMG/Bestuur/2023/

Geachte heer Vijlbrief,

Op 13 oktober jl. hebt u het advies "Veilig, schadevrij en verduurzaamd" van de commissie Van Geel c.s. (hierna: commissie) in ontvangst genomen. In reactie daarop heeft u richting de Tweede Kamer aangegeven het advies met het Instituut Mijnbouwschade Groningen (IMG) en de Nationaal Coördinator Groningen te bespreken en met een uitwerking te komen.

In dat kader heeft uw ministerie het IMG gevraagd om een uitvoeringstoets bij het advies. Hierbij merkt het IMG op dat een aantal aanbevelingen uit het advies om uitwerking en politieke besluitvorming vragen voordat de uitvoeringsimplicaties goed beoordeeld kunnen worden. Het IMG is in hoofdlijnen positief over het advies van de commissie en gaat graag met u in overleg over de (verdere) uitwerking

Van schadevergoeding naar daadwerkelijk herstel

Het IMG ondersteunt het pleidooi van de commissie om in te zetten op daadwerkelijk herstel van de schade in plaats van het toekennen van financiële schadevergoedingen. Als schades hersteld worden is de kans veel kleiner dat deze terugkeren na nieuwe aardbevingen. Daarnaast verkleint de inzet op daadwerkelijk herstel de verschillen in het gebied. Bovendien vergroot het de leefbaarheid van het gebied en heeft het een grote dempende werking op problemen in de sociale sfeer zoals cohesie in buurten en wijken.

Het IMG is dan ook verheugd dat het kabinet op 6 oktober jl. heeft ingestemd met de door uw ministerie en het IMG uitgewerkte voorstel om de causaliteitsbeoordeling bij alle schades tot 60.000 euro los te laten als bewoners deze laten herstellen. Bewoners kunnen zelf de schades laten herstellen of worden ontzorgd via het zogenaamde Herstel in Natura waarbij een door het IMG ingehuurde aannemer de schades herstelt. Daarnaast wordt, om de schadeafhandeling uitvoerbaar te houden, de Vaste Eenmalige Schadevergoeding (VES) van 5.000 naar 10.000 euro verhoogd, hetgeen in lijn is met de aanbeveling van de commissie om de vaste vergoeding zo laag mogelijk te houden. Ten aanzien van de VES adviseert de commissie om altijd een nulmeting uit te voeren. Deze aanbeveling neemt het IMG over. Momenteel vindt uitwerking plaats en wordt de uitvoering daarvan voorbereid. Met ingang van 14 december is het IMG gestart met deze nieuwe aanpak en krijgen bewoners met een lopende schademelding de keuze voor daadwerkelijk herstel

[schadedoormijnbouw.nl](https://www.schadedoormijnbouw.nl)

tot 60.000, de vaste vergoeding of maatwerk met causaliteitsbeoordeling. Indien nodig krijgen bewoners hulp bij het maken van hun keuze. De verwachting is dat eind januari iedereen met een gepauzeerde aanvraag (circa 11.000) de keuzemogelijkheid heeft ontvangen. Daarna beginnen we met het bieden van een keuzemoment voor de overige 14.000 openstaande schademeldingen

In het tweede kwartaal wordt de werkwijze voor daadwerkelijk herstel ingevoerd. Vooruitlopend daarop is het IMG in november gestart met de afhandeling van de 3.000 lopende bezwaren op het vlak van fysieke schade. Voor een groot deel van deze zaken geldt namelijk dat deze bewoners lang op duidelijkheid wachten. Deze bewoners krijgen de keuze voor daadwerkelijk herstel of een financiële schadevergoeding waarbij ook een restvergoeding van 5.000 euro wordt aangeboden voor bijkomende kosten.

Ten slotte is een andere manier van werken noodzakelijk om de schadeafhandeling menselijker, makkelijker en milder te maken in lijn met Groningers boven gas/Nij Begun. Onder ander door vaker het gesprek met bewoners aan te gaan en meer te zoeken naar oplossingen hoopt het IMG deze cultuurverandering te realiseren. De hiervoor omschreven wijzigingen behelzen een aanzienlijke opgave voor het IMG die in 2024 de hoogste prioriteit heeft.

Terugwerkende kracht

Ten aanzien van het toepassen van terugwerkende kracht staat de commissie een werkwijze voor waarbij oude schademelders eerder geheel of gedeeltelijk afgewezen aanvragen om schadevergoeding opnieuw kunnen indienen. Ook moet het IMG de kosten vergoeden indien de VES onvoldoende is om de schade te herstellen.

Het IMG is met de commissie voorstander van het toepassen van een vorm van terugwerkende kracht op reeds besliste (rechtens onaantastbare) dossiers. Het toepassen van terugwerkende kracht via maatwerk en/of facturen indienen voor reeds herstelde schade voor alle reeds afgehandelde schademeldingen is echter, zoals ook in eerdere communicatie aangegeven, onuitvoerbaar. In de afgelopen jaren heeft het IMG op zo'n 170.000 aanvragen een beslissing genomen. De omvang van deze groep en daarmee de operatie is dusdanig groot dat niet alleen mensen met al afgehandelde schade opnieuw in lange procedures verwickeld zouden raken, maar dat hiermee nieuwe aanvragers zeer lang op hun afhandeling moeten wachten en daarmee de gehele schadeafhandeling vastloopt. Het toepassen van terugwerkende kracht is echter wel uitvoerbaar als voor een forfaitaire afhandelingsbenadering wordt gekozen. Het IMG onderschrijft daarom het Kabinetsbesluit d.d. 6 oktober jl. om de aanvullende vaste vergoeding (AVV) toe te passen bij iedereen die in het verleden een lager schadebedrag dan € 10.000 heeft ontvangen. Het IMG start in het tweede kwartaal van 2024 met de AVV.

Verduurzaming in IMG-effectgebied

De commissie is van mening dat iedere bewoner recht heeft op een verduurzaamde woning en adviseert het aardgas-vrij maken zoveel als mogelijk te koppelen aan het schadeherstel. Het IMG moet volgens de commissie bewoners de mogelijkheid van verduurzaming bieden (Herstel in Natura of in eigen regie) en hen daarin begeleiden en (bouw)technisch adviseren. Voor een dergelijke grootschalige verduurzamingsaanpak dient eerst politieke besluitvorming plaats te vinden voordat de uitvoerbaarheid goed beoordeeld kan worden. Ten behoeve daarvan geeft het IMG graag enkele aandachtspunten mee.

Het IMG begrijpt dat de commissie inzet op verduurzaming en kan zich een dergelijke benadering voorstellen. Tegelijkertijd betreft dit een zeer grote operatie die naar de mening van het IMG alleen

kan slagen door middel van serieuze investeringen, onder meer in uitvoeringscapaciteit. De omvang van deze opgave gaat anders gezegd niet samen met het 'erbij doen'. Om die reden ligt een koppeling aan de schadeafhandeling niet voor de hand. De door de commissie geschetste aanpak leidt tot een aanpassing in taken en werkzaamheden voor het IMG. Het IMG heeft niet de kennis en de capaciteit om bewoners over verduurzaming te begeleiden en adviseren. De hiervoor noodzakelijke kennis moet worden ontwikkeld. Dit zal mogelijk leiden tot interferentie met de aanpak waartoe het Kabinet op 6 oktober jl. heeft besloten. Daarbij geldt voorts dat de afgelopen jaren met de schadeafhandeling opgedane ervaringen leren dat het bij de schadeafhandeling voor het grootste deel gaat om kleinere schades waarvan het herstel zich moeilijk laten combineren met het aardgasvrij laten maken van een woning. Ten slotte vreest het IMG dat een verduurzamingsaanpak voor het hele IMG-effectgebied voor nieuwe verschillen zorgt en tot onvrede leidt. Van het toepassen van daadwerkelijk herstel in plaats van een financiële schadevergoeding wordt een dempende werking op het ontstaan van verschillen verwacht. Het is echter niet ondenkbaar dat herstellen van alle schades tot 60.000 euro in combinatie met een aardgas-vrije woning tot nieuwe onvrede leidt bij bewoners net buiten het effectgebied. Het IMG wijst er in dit verband op dat er diverse steden en plaatsen worden doorsneden door de grens van het effectgebied. Vanzelfsprekend is het IMG tot overleg en nadere toelichting op het voorgaande bereid, alsook tot het op basis van de in Groningen opgedane kennis meedenken op welke wijze een grote operatie als verduurzaming gerealiseerd zou kunnen worden.

Waardedalingenregeling voor woningen

De commissie heeft ook gekeken of de waardedalingenregeling voor woningen tot onverklaarbare verschillen heeft geleid. Op basis van haar analyse ziet de commissie geen aanleiding om de verschillen die zijn ontstaan ten aanzien van de waardedalingenregeling weg te nemen.

Zoals bij u bekend hebben de bewoners van Annerveenschekanaal gevraagd hun postcodegebied aan de waardedalingenregeling toe te voegen. Het IMG heeft de adviescommissie waardedaling (Hammerstein, Boelhouwer en Rouwendal) gevraagd hierover te adviseren. Het advies d.d. 20 december 2023 treft u als bijlage bij deze brief aan. De adviescommissie begrijpt dat bewoners teleurgesteld zijn als zij net buiten de begrenzing van een regeling vallen. Aangezien het waardedalingengebied reeds ruim is vastgesteld en niet is gebleken dat sprake is van waardedaling wordt geadviseerd om Annerveenschekanaal niet aan de regeling toe te voegen. Het IMG kan zich, met de adviescommissie, de teleurstelling voorstellen maar ziet op basis van het advies geen grond om het gebied aan de regeling toe te voegen en volgt het advies. De bewoners van Annerveenschekanaal worden hierover geïnformeerd.

Immateriële schade

De commissie adviseert om iedere aanvraag voor de regeling immateriële schade (IMS) op basis van de nieuwste feiten te beoordelen. Bij iedere aanvraag voor IMS wordt door het IMG uitgegaan van de op dat moment bekende en in aanmerking komende feiten en omstandigheden. Indien gedurende de procedure (bijvoorbeeld door de bewoner aangebrachte) feiten of omstandigheden naar voren komen dan wordt de schadevergoeding daarop aangepast. De vergoeding voor IMS is daarmee ook anders dan bijvoorbeeld de vergoeding voor waardedaling, die een eenmalig karakter kent.

Voorts zijn de afgelopen periode met terugwerkende kracht, waartoe de commissie adviseert, een aantal fundamentele wijzingen in de regeling doorgevoerd. Vergoedingen binnen huishoudens worden gelijkgetrokken. Daarnaast ontvangen Groningers die te maken hebben met sloop/nieuwbouw of met versterkingsmaatregelen omdat hun woning als onveilig is beoordeeld

voortaan de hoogste vergoeding. Het IMG is reeds in de zomer gestart met deze correcties en begin november is de vergoeding voor IMS voor minderjarigen beschikbaar gekomen.

Ook na het doorvoeren van deze verruimingsmaatregelen kan het zijn dat er iets verandert in de situatie van een gedupeerde. Bijvoorbeeld als er opnieuw schade ontstaat als gevolg van nieuwe aardbevingen. Dat kan betekenen dat iemand (alsnog) recht heeft op een (hogere) vergoeding voor immateriële schade. Op dit moment werkt het IMG eraan om in de toekomst voor dit soort situaties een aanvullende aanvraag mogelijk te maken.

Tot slot

Alles bij elkaar genomen acht het IMG het advies van de commissie verschillen en de daarin opgenomen voorstellen zeer waardevol, waarbij de uitvoerbaarheid daarvan verschilt per voorstel. Wij gaan graag met u in overleg over de uitwerking.

Hoogachtend,

H.C.D. Korvinus
Voorzitter bestuur Instituut Mijnbouwschade Groningen